

DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-666X/2026-95-8>
УДК 331.2:658.14

Нежид Ю.С.

доктор філософії з менеджменту,
старший науковий співробітник відділу обліку і оподаткування,
ННЦ «Інститут аграрної економіки»
науковий співробітник,
ТДВ «Інститут обліку і фінансів»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2807-0687>

Nezhid Yuliia

NSC “Institute of Agrarian Economics”,
ALC “Institute of Accounting and Finance”

**ІНТЕГРОВАНА ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗКРИТТЯ
КОМПЛЕМЕНТАРНОСТІ ЛЮДСЬКОГО ТА ПРИРОДНОГО КАПІТАЛУ:
СУБ'ЄКТНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ВИМІР**

**INTEGRATED REPORTING AS A TOOL FOR DISCLOSING
THE COMPLEMENTARITY OF HUMAN AND NATURAL CAPITAL:
AN ENTITY-ECONOMIC DIMENSION**

Стаття присвячена обґрунтуванню теоретико-методологічних засад використання інтегрованої звітності як інструменту розкриття комплементарності людського та природного капіталу в системі створення вартості суб'єкта господарювання. Виокремлено шість основних видів капіталу: фінансового, виробничого, інтелектуального, людського, соціально-репутаційного та природного, що дає змогу сформуванню комплексне уявлення про ресурсну основу підприємства, джерела створення вартості та вплив бізнес-моделі на стейкхолдерів. Обґрунтовано, що в системі національних рахунків людський і природний капітал характеризують ресурсний, соціальний, екологічний та економічний виміри суспільного розвитку, тоді як на рівні суб'єкта господарювання вони конкретизуються через людські та природні активи. Визначено, що людські активи забезпечують інноваційність, ефективне управління ресурсами, екологічну відповідальність та адаптацію до технологічних трансформацій, а відновлювальні природні активи формують ресурсну й екологічну основу функціонування підприємства. Представлено модель синергетичної взаємодії людських і відновлюваних природних активів на рівні суб'єкта господарювання. Доведено, що інтегрована звітність виконує функцію зв'язуючої ланки між мікро- та макрорівнями економічної інформації.

Ключові слова: інтегрована звітність, людський капітал, природний капітал, людські активи, відновлювальні природні активи, суб'єктно-господарський підхід, створення вартості, Цілі сталого розвитку.

The article is devoted to substantiating the theoretical and methodological foundations for using integrated reporting as a tool for disclosing the complementarity of human and natural capital within the value creation system of a business entity. The relevance of the study is determined by the need to deepen scientific approaches to reflecting the interrelationship between an enterprise's resource base, its capacity for long-term development, and its contribution to achieving the Sustainable Development Goals. The article identifies six main types of capital: financial, manufactured, intellectual, human, social and reputational, and natural capital. This classification makes it possible to form a comprehensive understanding of the sources of value creation, the nature of resource use, and the impact of the business model on different stakeholder groups. It is substantiated that, in the system of national accounts, human and natural capital characterize the resource, social, environmental, and economic dimensions of the potential for societal development. At the level of a business entity, however, these forms of capital acquire applied meaning and are specified through human and natural assets involved in business activities. It is determined that human assets ensure an enterprise's capacity for innovation, effective resource management, environmentally responsible activity, and adaptation to technological transformations. Renewable natural assets, in turn, form the resource and environmental basis of enterprise operations, define the limits of its production development, and influence the conditions for realizing the potential of human capital. The article presents a model of the synergistic interaction between human and renewable natural assets at the level of a business entity, reflecting their interdependence in the process of value creation. It is proved that integrated reporting performs the function of a connecting link between the micro- and macro-levels of economic information, as it ensures the identification, assessment, and disclosure of data on the use and reproduction of assets at the enterprise level. Such information forms the basis for the further aggregation of human and natural capital in a broader economic dimension.

Keywords: integrated reporting, human capital, natural capital, human assets, renewable natural assets, entity-based business approach, value creation, Sustainable Development Goals.

Постановка проблеми. Сучасні умови економічного розвитку, що формуються під впливом Цілей сталого розвитку (далі – ЦСР), посилення кліматичних ризиків, виснаження екосистем, трансформації ринку праці та зростання вимог до прозорості корпоративної діяльності, вимагають від суб'єктів господарювання перегляду традиційних підходів до формування бізнес-моделі створення вартості. Традиційна фінансова звітність, зосереджена переважно на відображенні фінансового стану та результатів діяльності, не забезпечує повною мірою розкриття тих чинників, які визначають довгострокову стійкість бізнесу, його адаптивність до сучасних викликів і здатність створювати вартість у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі.

У цьому контексті концепція інтегрованої звітності постає як сучасний інструмент розкриття не лише фінансових результатів діяльності підприємства, а й взаємозв'язків між різними видами капіталу, залученими до процесу створення вартості. Особливого значення при цьому набувають людський і природний капітал, які доцільно розглядати не ізольовано, а як взаємопов'язані складові системи господарювання, взаємодія яких реалізується в межах конкретного підприємства. Саме суб'єкт господарювання виступає тим економічним середовищем, у якому потенціал людського капіталу трансформується у здатність забезпечувати раціональне використання, збереження та відтворення природного капіталу, тоді як стан природного капіталу, своєю чергою, впливає на умови праці, продуктивність, безпеку, інноваційність та довгострокову результативність людського капіталу.

Таким чином, комплементарність людського та природного капіталу доцільно розглядати як суб'єктно-господарську складову сучасного розвитку теорії капіталу, оскільки вона проявляється не абстрактно, а в межах бізнес-моделі підприємства, його системи управління, ресурсокористування та створення вартості. Водночас у практиці корпоративного звітування інформація про людський і природний капітал переважно подається фрагментарно, без належного відображення їх взаємозалежності, синергетичного ефекту та спільної ролі у забезпеченні стійкого розвитку підприємства й досягненні ЦСР. Такий підхід ускладнює формування цілісного уявлення про реальні джерела довгострокової вартості та обмежує аналітичний потенціал корпоративної звітності.

Отже, актуалізується потреба у розвитку теоретико-методологічних підходів до використання інтегрованої звітності як інструменту розкриття комплементарності людського та природного капіталу, що дає змогу розглядати їх не як ізольовані об'єкти нефінансового розкриття, а як взаємопов'язані скла-

дові системи створення вартості підприємства. Це зумовлює необхідність поглибленого дослідження інтегрованої звітності на засадах суб'єктно-господарського підходу, в межах якого синергія людського та природного капіталу постає передумовою оновлення підходів до їх обліково-аналітичного відображення як на рівні підприємства, так і в системі національних рахунків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання розвитку та впровадження інтегрованої звітності у діяльність суб'єктів господарювання є предметом активних наукових досліджень. Так, фундаментальні основи концепції інтегрованого звітування та осмислення процесу створення вартості закладено в працях таких провідних зарубіжних дослідників, як Р. Екклз (*R. Eccles*) та М. Круз (*M. Krzus*), які одними з перших обґрунтували необхідність переходу від розрізної фінансової та екологічної звітності до єдиного формату [1]; К. Адамс (*C. Adams*), яка досліджує зв'язок інтегрованої звітності, процесу створення вартості (*value creation process*) та Цілей сталого розвитку [2]; Ш. де Вільєрс (*C. de Villiers*), Л. Рінальді (*L. Rinaldi*) та Дж. Унерман (*J. Unerman*), які систематизували наукові прогалини та напрями подальших досліджень у сфері інтегрованої звітності [3], Дж. Пігатто (*G. Pigatto*), Л. Чінквіні (*L. Cinquini*), А. Тенуччі (*A. Tenucci*), Дж. Думей (*J. Dumay*) та А. Галлер (*A. Haller*), які розглядали інтегровану звітність як концепцію, що ґрунтується на розширеному розумінні вартості, яке не обмежується лише фінансовими результатами, а охоплює систему шести капіталів [4, 5].

Вагомий внесок у дослідження проблематики формування та розвитку інтегрованої звітності в адаптації до сучасних викликів зробили такі вітчизняні вчені, як К. Безверхий [6], С. Василішин [7], В. Жук [8–9], Б. Засадний [10], С. Король [11], С. Легенчук [12], О. Нестеренко [13], Ю. Серпенінова [14], О. Сокіл [15] та ін.

У цьому контексті вагомим є концептуальне бачення академіка НААН В. Жука, який розглядає сталий розвиток як неформальну інституційну основу формування майбутніх моделей розвитку людства та універсального бухгалтерського обліку [8, с. 52]. Це дає підстави трактувати інтегровану звітність як інституційно зумовлений етап розвитку обліково-звітної системи, орієнтований на розкриття створення вартості через взаємодію капіталів. Такий мультикапітальний підхід використовується як інструмент пов'язання стратегії бізнесу з ЦСР.

Водночас модель шести капіталів, покладена в основу інтегрованої звітності, актуалізує необхідність глибшого осмислення не лише окремих видів капіталу, а й характеру їх взаємодії. Особливого значення в цьому контексті набувають людський капі-

тал та природний капітал, комплементарність яких відображає взаємозв'язок між соціальною, екологічною та економічною складовими сталого розвитку підприємства.

Дослідження визначають людський капітал як ключовий драйвер інновацій, продуктивності, організаційної культури та соціальної стійкості [16–17], тоді як природний капітал пов'язується з ресурсоефективністю, зменшенням екологічних ризиків і можливістю залучення інвестицій завдяки реалізації «зеленої» стратегії [18–20]. Водночас аналіз наукових джерел засвідчує, що недостатньо опрацьованими залишаються питання комплементарності, тобто взаємного посилення природного та людського капіталу в межах бізнес-моделі суб'єкта господарювання та системи створення вартості. Адже, інтегрована звітність створює теоретико-методичну рамку для відображення комплементарності людського та природного капіталу в архітектоніці сталого розвитку підприємства, що й визначає логіку подальшого дослідження.

Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних засад використання інтегрованої звітності як інструменту розкриття комплементарності людського та природного капіталу в системі

створення вартості суб'єкта господарювання в контексті досягнення Цілей сталого розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важливою теоретичною основою інтегрованої звітності є концепція капіталів, відповідно до якої діяльність підприємства розглядається не лише через фінансові результати, а крізь призму ресурсів, відносин і можливостей, що забезпечують процес створення вартості. У цьому підході капітали виступають не статичними об'єктами, а динамічними чинниками, які трансформуються у процесі господарської діяльності, взаємодіють між собою та впливають на коротко-, середньо- і довгострокову стійкість підприємства.

У межах міжнародної концепції інтегрованої звітності (*International Integrated Reporting Framework*) виокремлюють шість основних видів капіталу: фінансовий капітал, виробничий капітал, інтелектуальний капітал, людський капітал, соціально-репутаційний капітал та природний капітал [21]. Така класифікація дає змогу сформувати комплексне уявлення про ресурсну основу підприємства, джерела створення вартості та вплив бізнес-моделі на різні групи стейкхолдерів (табл. 1).

Слід зауважити, що модель шести капіталів не є жорстко детермінованою схемою розкриття даних;

Таблиця 1

Система капіталів у процесі створення вартості підприємства відповідно до концепції інтегрованої звітності

Вид капіталу	Змістова характеристика	Роль у створенні вартості підприємства
Фінансовий капітал	Сукупність коштів, які підприємство може використовувати для виробництва товарів або надання послуг; формується через боргове фінансування, акціонерний капітал, гранти, операційну діяльність або інвестиції	Забезпечує фінансову основу діяльності, інвестиційний розвиток, платоспроможність і підтримку безперервності бізнес-процесів
Виробничий капітал	Матеріальні об'єкти, створені людиною, які використовуються підприємством у процесі виробництва товарів або надання послуг	Формує матеріально-технічну базу підприємства та забезпечує операційну спроможність бізнес-моделі
Інтелектуальний капітал	Нематеріальні активи, засновані на знаннях: інтелектуальна власність, патенти, авторські права, ліцензії, неформальні знання, системи, процедури та протоколи	Забезпечує інноваційність, організаційний розвиток, конкурентні переваги та здатність підприємства до адаптації
Соціально-репутаційний капітал	Сукупність інститутів, відносин і нематеріальних активів, зокрема спільних норм, цінностей, довіри та репутації, які підприємство формує серед стейкхолдерів і зовнішніх партнерів	Формує довіру, репутаційну стійкість, партнерські зв'язки та соціальну легітимність діяльності підприємства
Людський капітал	Сукупність компетенцій, здібностей, досвіду та мотивації працівників, які сприяють розвитку підприємства	Визначає продуктивність, якість управлінських рішень, інноваційний потенціал і здатність підприємства до сталого розвитку
Природний капітал	Відновлювальні та невідновлювальні природні ресурси й процеси, які забезпечують товари або послуги та підтримують минуле, теперішнє або майбутнє процвітання підприємства; охоплює повітря, воду, землю, мінерали, ліси, біорізноманіття та екосистеми	Забезпечує ресурсну й екологічну основу діяльності підприємства, впливає на його довгострокову стійкість, екологічну відповідальність і внесок у сталий розвиток

Джерело: сформовано автором на основі [21]

її функціональне призначення полягає в забезпеченні цілісного бачення процесів використання та перетворення ресурсів. Разом із тим кожен із зазначених видів капіталу виконує різну функцію у процесі створення вартості. Фінансовий, виробничий та інтелектуальний капітали переважно забезпечують ресурсно-технологічну й організаційну основу діяльності підприємства; соціально-репутаційний капітал формує простір довіри та взаємодії зі стейкхолдерами; тоді як людський і природний капітали пов'язані з відтворенням потенціалу підприємства в умовах сталого розвитку. Саме через їх взаємодію проявляється здатність суб'єкта господарювання не лише використовувати ресурси, а й зберігати, відновлювати та примножувати основу майбутнього створення вартості.

Тому в контексті цього дослідження людський і природний капітали розглядаються як взаємопов'язані елементи системи створення вартості, що потребують подальшої конкретизації на рівні суб'єкта господарювання. Така конкретизація зумовлює необхідність розмежування понять «капітал» і «актив» у межах суб'єктно-господарського підходу. В системі національних рахунків людський і природний капітал розглядаються як категорії, що характеризують ресурсний, соціальний, екологічний та економічний виміри потенціалу суспільного розвитку. Натомість на рівні суб'єкта господарювання ці капітали набувають прикладного змісту, оскільки конкретизуються через людські та природні активи, залучені до процесу господарювання і створення вартості.

У сучасних дослідженнях людські активи розглядають не як робочу силу, а як сукупність нематеріальних характеристик персоналу, що включають знання, компетентності, професійний досвід, ціннісні орієнтації, добробут, мотивацію та здатність до інновацій [22–23].

Саме на рівні суб'єкта господарювання людські активи вступають у взаємодію з природними активами. Особливої уваги в цьому контексті потребують відновлювані природні активи, які науковцями пропонується як недепресійні «активи вічності», які не слід класично амортизувати, а потрібно забезпечувати витрати на підтримання капіталу і не допускати падіння нижче критичних рівнів [24]. Саме тому рівень розвитку людських активів безпосередньо впливає на спроможність підприємства підтримувати природні активи вище критичних меж, не допускаючи їх знецінення, руйнування або переходу в стан, за якого відтворення стає неможливим чи економічно надмірно витратним. До таких активів можуть бути віднесені земля, водні ресурси, біологічні активи, біорізноманіття та інші складові природного капіталу, що здатні підтримувати госпо-

дарську діяльність за умови їх раціонального використання, збереження та відтворення.

З цієї позиції комплементарність людського та природного капіталу доцільно розглядати не як абстрактний зв'язок між двома категоріями, а як реальний процес синергетичного задіяння активів підприємства. Людські активи визначають здатність підприємства до інновацій, ефективного управління ресурсами, екологічно відповідальної діяльності та адаптації до технологічних трансформацій. Відновлювальні природні активи, своєю чергою, формують ресурсну й екологічну основу функціонування підприємства, визначають межі його виробничого розвитку та впливають на умови реалізації потенціалу людського капіталу.

Відповідно суб'єкт господарювання виступає базовою ланкою, у межах якої знання, компетентності, управлінські рішення, технології та природно-ресурсна база поєднуються у процесі створення вартості, забезпечуючи перехід до моделей, орієнтованих на біоекономіку, сталий розвиток та людиноцентричні трансформації. У цьому контексті важливо підкреслити, що формування цінності капіталів не обмежується лише їх використанням у межах підприємства, а передбачає подальшу ідентифікацію, оцінку та інформаційне узагальнення для забезпечення достовірного відображення на макрорівні.

З урахуванням цього на рис. 1 представлено модель, яка відображає синергетичну взаємодію людських та відновлюваних природних активів на рівні суб'єкта господарювання, а також послідовність формування інформаційної бази для їх подальшого відображення в системі національних рахунків.

Представлена модель дозволяє обґрунтувати, що процес формування цінності людського та природного капіталу має мікрорівневу природу та реалізується через синергетичну взаємодію відповідних активів у межах суб'єкта господарювання. Водночас саме на цьому рівні відбувається їх ідентифікація, оцінка та розкриття, що формує інформаційну базу для подальшого узагальнення у системі національних рахунків.

Таким чином, достовірність відображення цінності людського та природного капіталу на макрорівні визначається якістю обліково-аналітичного забезпечення на суб'єктному рівні, що обумовлює необхідність перегляду підходів до їх ідентифікації, оцінки та розкриття як активів сталого розвитку.

Зазначена думка узгоджується з позицією колективу авторів під керівництвом академіка НААН В. Жука, які, розвиваючи положення фізичної економії, обґрунтовують необхідність побудови фізіократичної доктрини розвитку бухгалтерського обліку, орієнтованої на відображення енергетичних, екологічних і соціальних чинників господарської діяльності [25, с. 152]. Такий підхід поглиблює розуміння

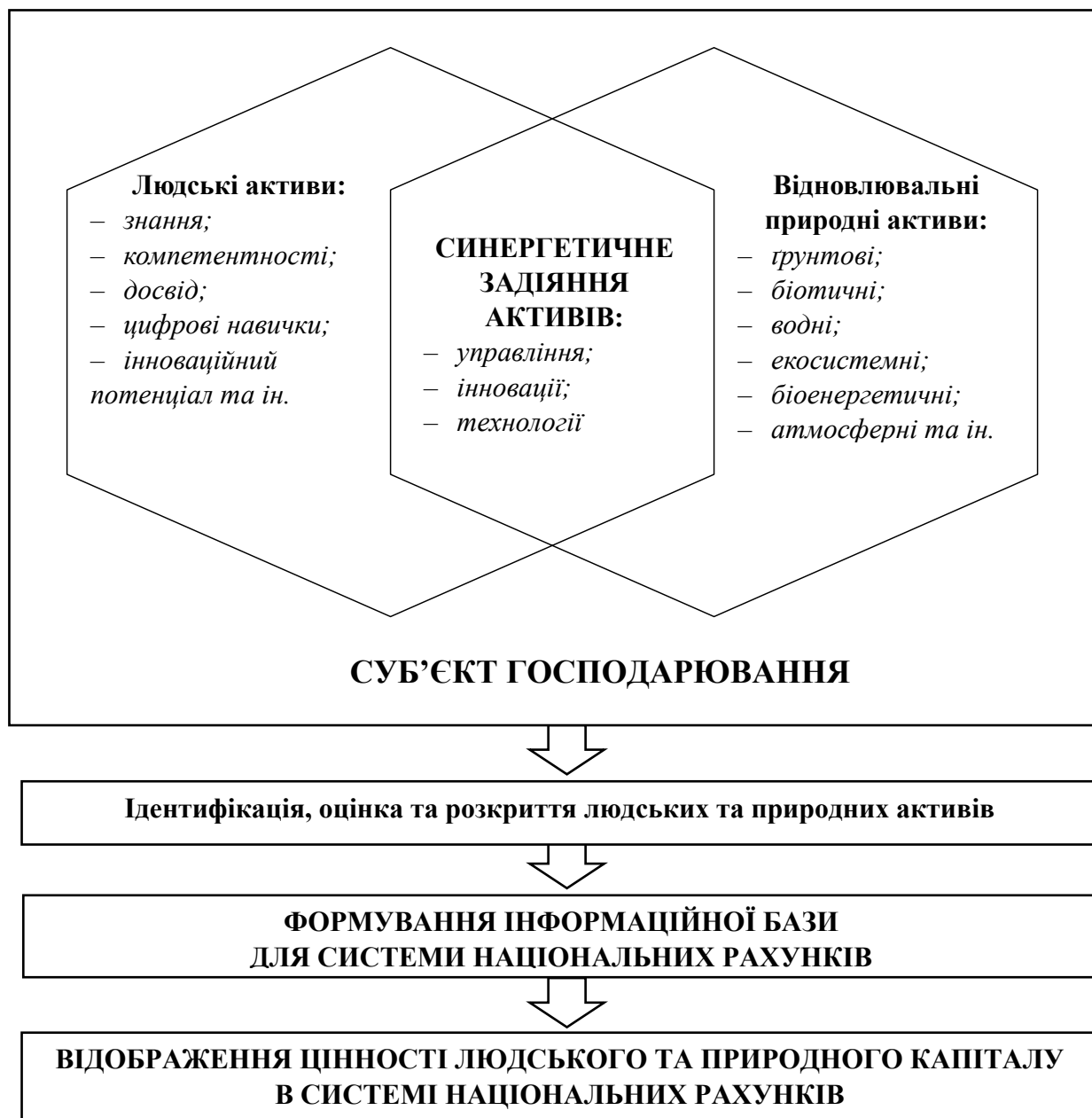

Рис. 1. Синергетична взаємодія людських та відновлюваних природних активів на рівні суб'єкта господарювання як основа зростання цінності людського та природного капіталів в системі національних рахунків

Джерело: побудовано автором

комплементарності природного та людського капіталу, як активу підприємства, оскільки їх взаємодія забезпечує відтворення ресурсної основи виробництва, адаптацію підприємств до технологічних змін і формує передумови для розвитку інтегрованої звітності як інструменту розкриття взаємозв'язку між капіталами у процесі створення вартості.

Саме тому інтегрована звітність у межах запропонованого підходу має розглядатися не лише як формат подання фінансової та нефінансової

інформації, а як інструмент відображення суб'єктно-господарської природи взаємодії людського та природного капіталу. Її аналітичний потенціал полягає у здатності показати, як підприємство використовує, відтворює та примножує людські й природні активи у власній бізнес-моделі, а також як їх синергія впливає на створення вартості, стратегічну стійкість і досягнення Цілей сталого розвитку.

Отже, інтегрована звітність виконує функцію зв'язуючої ланки між мікро- та макрорівнями

економічної інформації, оскільки забезпечує ідентифікацію, оцінку та розкриття даних про використання й відтворення активів на рівні суб'єкта господарювання. Саме така деталізована інформація формує основу для подальшого узагальнення та відображення людського й природного капіталу у системі національних рахунків, підвищуючи достовірність їх оцінки.

Висновки. В умовах трансформації економічних систем під впливом Цілей сталого розвитку, посилення екологічних обмежень та зростання ролі людського потенціалу традиційні підходи до відображення капіталів у системі національних рахунків потребують перегляду. Узагальнений характер макроекономічних показників не дозволяє у повній мірі врахувати реальні процеси формування, використання та відтворення людського і природного капіталу.

Саме завдяки зміщенню акценту на рівень суб'єкта господарювання стає можливим забезпечити достовірну ідентифікацію, оцінку та розкриття людських і природних активів як основи формуван-

ня відповідних капіталів. На цьому рівні реалізується їх синергетична взаємодія, що проявляється у здатності підприємства не лише використовувати ресурси, а й забезпечувати їх відтворення, збереження та примноження.

Запропонована модель синергетичної взаємодії людських та відновлюваних природних активів обґрунтовує мікрорівневу природу формування цінності капіталів і дозволяє розглядати суб'єкт господарювання як базову ланку створення інформаційної бази для системи національних рахунків. Її використання створює передумови для підвищення достовірності відображення людського та природного капіталу на макrorівні та розвитку інтегрованої звітності як інструменту їх системного розкриття в умовах сталого розвитку.

Перспективами подальших досліджень є вивчення процесів синергетичної взаємодії людського та природного капіталу та механізмів їх спільного зростання в умовах технологічних трансформацій і сталого розвитку.

Список літератури:

1. Eccles R.G., Krzus M.P. Integrated reporting for a sustainable strategy. *Financial Executives International*. 2010. Vol. 26, No. 2. P. 28+. URL: <https://link.gale.com/apps/doc/A223140894/AONE?u=anon~5e2a5788&sid=googleScholar&xid=cd8dfb2f>
2. Adams C. A. Conceptualising the contemporary corporate value creation process. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 2017. Vol. 30, no. 4. P. 906–931. DOI: <https://doi.org/10.1108/aaaj-04-2016-2529>
3. de Villiers C., Rinaldi L., Unerman J. Integrated Reporting: Insights, gaps and an agenda for future research. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 2014. Vol. 27, no. 7. P. 1042–1067. DOI: <https://doi.org/10.1108/aaaj-06-2014-1736>
4. Disclosing value creation in integrated reports according to the six capitals: a holistic approach for a holistic instrument / G. Pigatto et al. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*. 2023. Vol. 14, no. 7. P. 90–123. DOI: <https://doi.org/10.1108/sampj-11-2021-0493> (date of access: 24.04.2026).
5. Haller A. Value Creation: A Core Concept of Integrated Reporting. *Integrated Reporting* / ed. by C. Mio. London: Palgrave Macmillan, 2016. DOI: https://doi.org/10.1057/978-1-137-55149-8_3
6. Безверхий К.В. Переваги інтегрованої звітності підприємства. *Фінанси, облік, аудит*. 2018. Вип. 2. С. 254–277.
7. Василюшин С.І., Бухало О.В., Ярова В.В. Індикатори соціальної відповідальності як складова інтегрованої звітності агробізнесу в умовах війни. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип. 87. С. 81–91.
8. Жук В. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки: монографія. Київ : ННЦ “Інститут аграрної економіки” УААН, 2009. 648 с.
9. Жук В. Інтегрована звітність: ретроспектива і перспектива в Україні. *Облік і фінанси*. 2019. № 1(83). С. 20–27. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1\(83\)-20-27](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2019-1(83)-20-27)
10. Засадний Б., Подзігун Д. Економічна сутність корпоративної звітності підприємства та історичні особливості її генези. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 1 (52). С. 359–365. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-50>
11. Король С. Інтегрована звітність як інструмент оцінки вартості бізнесу в умовах концесії. *Облік і фінанси*. 2025. № 3(109). Р. 21–30. DOI: [https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3\(109\)-21-30](https://doi.org/10.33146/2518-1181-2025-3(109)-21-30)
12. Нестеренко О. О. Інтегрована звітність: теорія, методологія, практика: монографія. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2018. 410 с.
13. Легенчук С., Поліщук І., Брохун Н. Механізм розкриття фінансових та нефінансових показників в інтегрованій звітності: перспективи розвитку. *Держава та регіони*. 2019. Вип. 4 (109). С. 184–188.
14. Серпенінова Ю. Історичний генезис інтегрованої звітності. *Вісник економіки*. 2022. Вип. 1. С. 130–142.
15. Сокіл О. Теоретико-методологічні засади бухгалтерського обліку сталого розвитку сільськогосподарських підприємств: монографія. ТОВ «Колор Принт». Мелітополь, 2018. 454 с.
16. Anifowose M., Abang S., Zakari M. A. Integrated capitals reporting and companies' sustainable value: evidence from the Asian continent. *Asian Review of Accounting*. 2020. Vol. 28, no. 4. P. 567–589. DOI: <https://doi.org/10.1108/ara-10-2019-0184>

17. Kostyrko R., Prozorov D. Theoretical and Applied Aspects of Analysis of Integrated Reporting of Agricultural Corporations: Human Capital. *Green, Blue & Digital Economy Journal*. 2021. Vol. 2, no. 2. P. 29–36. DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5169/2021-2-5>
18. Ганусич В. Розкриття екологічного капіталу в інтегрованій звітності. *Облік і фінанси*. 2023. Вип. 1(99), С. 26–30. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-1\(99\)-26-30](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-1(99)-26-30)
19. Trucco S., Demartini M.C., Beretta V. The reporting of sustainable development goals: is the integrated approach the missing link? *SN Business & Economics*. 2021. Vol. 1, no. 2. DOI: <https://doi.org/10.1007/s43546-021-00046-9>
20. Giner B., Pardo F., Barreto C. Interconnecting financial and sustainability information: does the multi-capital approach explain adherence to the IIRC framework? *Spanish Journal of Finance and Accounting / Revista Española de Financiación y Contabilidad*. 2023. P. 1–32. DOI: <https://doi.org/10.1080/02102412.2023.2288408>
21. Integrated Reporting Framework. *Integrated Reporting*. 2021. URL: <https://integratedreporting.ifrs.org/resource/international-ir-framework/>
22. Pryiatelchuk O., Naida O. Human Capital as a Fundamental Intangible Asset of International Business. *Actual Problems of International Relations*. 2025. No. 164. P. 192–201. DOI: <https://doi.org/10.17721/apmv.2025.164.1.192-201>
23. Islam M. S., Amin M. A systematic review of human capital and employee well-being: putting human capital back on the track. *European Journal of Training and Development*. 2022. Vol. 46 (5-6). Pp. 504–534. DOI: <https://doi.org/10.1108/ejtd-12-2020-0177>
24. Helm D. Taking natural capital seriously. *Oxford Review of Economic Policy*. 2014. Vol. 30, no. 1. P. 109–125. DOI: <https://doi.org/10.1093/oxrep/gru005>
25. Фізикографічна доктрина розвитку бухгалтерського обліку колективна монографія / В. М. Жук, Б. В. Мельничук, С. М. Остапчук та ін. ; за ред. В. М. Жука. Київ : ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2015. 234 с.

References:

1. Eccles R.G., Krzus M.P. (2010). Integrated reporting for a sustainable strategy. *Financial Executives International*, vol. 26, no. 2, pp. 28+.
2. Adams C.A. (2017). Conceptualising the contemporary corporate value creation process. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, vol. 30, no. 4, pp. 906–931.
3. de Villiers C., Rinaldi L., Unerman J. (2014). Integrated Reporting: Insights, gaps and an agenda for future research. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, vol. 27, no. 7, pp. 1042–1067.
4. Pigatto G. et al. (2023). Disclosing value creation in integrated reports according to the six capitals: a holistic approach for a holistic instrument. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, vol. 14, no. 7, pp. 90–123.
5. Haller A. (2016). Value Creation: A Core Concept of Integrated Reporting. In: Mio C. (ed.). *Integrated Reporting*. London: Palgrave Macmillan. DOI: https://doi.org/10.1057/978-1-137-55149-8_3
6. Bezverkhyy K.V. (2018). Perevahy intehrovanoi zvitnosti pidpriemstva [Advantages of integrated reporting of an enterprise]. *Finansy, oblik, audyt*, iss. 2, pp. 254–277.
7. Vasylyshyn S.I., Bukhalo O.V., Yarova V.V. (2024). Indykatory sotsialnoi vidpovidalnosti yak skladova intehrovanoi zvitnosti ahrobiznesu v umovakh viiny [Indicators of social responsibility as a component of integrated reporting of agribusiness under war conditions]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, iss. 87, pp. 81–91.
8. Zhuk V. (2009). Kontseptsiiia rozvytku bukhgalterskoho obliku v aharnomu sektori ekonomiky [Concept of accounting development in the agrarian sector of the economy]. Kyiv: NNTs “Instytut aharnoi ekonomiky” UAAN. (in Ukrainian)
9. Zhuk V. (2019). Intehrovana zvitnist: retrospektyva i perspektyva v Ukraini [Integrated reporting: retrospective and perspective in Ukraine]. *Oblik i finansy*, no. 1(83), pp. 20–27.
10. Zasadnyi B., Podzihun D. (2025). Ekonomichna sutnist korporatyvnoi zvitnosti pidpriemstva ta istorychni osoblyvosti yii henezhy [Economic essence of corporate reporting of an enterprise and historical features of its genesis]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 1(52), pp. 359–365.
11. Korol S. (2025). Intehrovana zvitnist yak instrument otsinky vartosti biznesu v umovakh kontsesii [Integrated reporting as a tool for assessing business value under concession conditions]. *Oblik i finansy*, no. 3(109), pp. 21–30.
12. Lehenchuk S., Polishchuk I., Brokhun N. (2019). Mekhanizm rozkryttia finansovykh ta nefinansovykh pokaznykiv v intehrovani zvitnosti: perspektyvy rozvytku [Mechanism for disclosing financial and non-financial indicators in integrated reporting: development prospects]. *Derzhava ta rehiony*, iss. 4(109), pp. 184–188.
13. Nesterenko O. (2018). Intehrovana zvitnist: teoriia, metodolohiia, praktyka [Integrated reporting: theory, methodology, practice]. Kharkiv: Vydavets Ivanchenko I.S. (in Ukrainian)
14. Cerpeninova Yu. (2022). Istorychnyi henezys intehrovanoi zvitnosti [Historical genesis of integrated reporting]. *Visnyk ekonomiky*, iss. 1, pp. 130–142.
15. Sokil O. (2018). Teoretyko-metodolohichni zasady bukhgalterskoho obliku staloho rozvytku silskohospodarskykh pidpriemstv [Theoretical and methodological principles of accounting for sustainable development of agricultural enterprises]. Melitopol: TOV “Kolor Prynt”. (in Ukrainian)
16. Anifowose M., Abang S., Zakari M.A. (2020). Integrated capitals reporting and companies’ sustainable value: evidence from the Asian continent. *Asian Review of Accounting*, vol. 28, no. 4, pp. 567–589.
17. Kostyrko R., Prozorov D. (2021). Theoretical and Applied Aspects of Analysis of Integrated Reporting of Agricultural Corporations: Human Capital. *Green, Blue & Digital Economy Journal*, vol. 2, no. 2, pp. 29–36.

18. Hanusych V. (2023). Rozkryttia ekolohichnoho kapitalu v intehrovani zvitnosti [Disclosure of environmental capital in integrated reporting]. *Oblik i finansy*, iss. 1(99), pp. 26–30.
19. Trucco S., Demartini M.C., Beretta V. (2021). The reporting of sustainable development goals: is the integrated approach the missing link? *SN Business & Economics*, vol. 1, no. 2.
20. Giner B., Pardo F., Barreto C. (2023). Interconnecting financial and sustainability information: does the multi-capital approach explain adherence to the IIRC framework? *Spanish Journal of Finance and Accounting / Revista Española de Financiación y Contabilidad*, pp. 1–32.
21. Integrated Reporting Framework (2021). Integrated Reporting. Available at: <https://integratedreporting.ifrs.org/resource/international-ir-framework/>
22. Pryiatelchuk O., Naida O. (2025). Human Capital as a Fundamental Intangible Asset of International Business. *Actual Problems of International Relations*, no. 164, pp. 192–201.
23. Islam M.S., Amin M. (2022). A systematic review of human capital and employee well-being: putting human capital back on the track. *European Journal of Training and Development*, vol. 46, no. 5–6, pp. 504–534.
24. Helm D. (2014). Taking natural capital seriously. *Oxford Review of Economic Policy*, vol. 30, no. 1, pp. 109–125.
25. Zhuk V.M., Melnychuk B.V., Ostapchuk S.M. et al. (2015). Fiziokratychna doktryna rozvytku bukhhalterskoho obliku [Physiocratic doctrine of accounting development]. Kyiv: NNTs “Instytut ahrarynoy ekonomiky”. (in Ukrainian)

Стаття надійшла: 29.04.2026

Стаття прийнята: 23.05.2026

Стаття опублікована: 06.07.2026